

NGÀY 25/11/2020, THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ ĐÃ KÝ QUYẾT ĐỊNH 1929/QĐ-TTG PHÊ DUYỆT CHƯƠNG TRÌNH TRỢ GIÚP XÃ HỘI VÀ PHỤC HỒI CHỨC NĂNG CHO NGƯỜI TÂM THẦN, TRẺ TỰ KỶ VÀ NGƯỜI RỐI NHIỀU TÂM TRÍ, DỰA VÀO CỘNG ĐỒNG GIAI ĐOẠN 2021–2030.

Chương trình có sứ mệnh:

Huy động sự tham gia của gia đình, cộng đồng trong việc chăm sóc, phục hồi chức năng cho nhóm đối tượng nói trên.

Sàng lọc, phát hiện sớm, can thiệp, phòng ngừa kịp thời, đặc biệt hướng tới trẻ tự kỷ nặng.

Đảm bảo an sinh xã hội, nâng cao chất lượng dịch vụ trợ giúp xã hội từ trung ương đến cấp cơ sở.

MỤC TIÊU CỤ THỂ GIAI ĐOẠN 2021–2025 & 2026–2030

Giai đoạn 2021–2025:

Tối thiểu 80% người tâm thần, trẻ tự kỷ và người rối nhiễu tâm trí được tiếp cận dịch vụ y tế đa dạng.

Ít nhất 70% trẻ từ 0–6 tuổi được sàng lọc tự kỷ sớm; 10.000 trẻ tự kỷ nặng được điều trị, phục hồi chức năng hết năm 2025.

80% trẻ tự kỷ độ tuổi mầm non và tiểu học tiếp cận giáo dục, ít nhất 20.000 người được hỗ trợ hướng nghiệp và lao động trị liệu. Khoảng 10.000 hộ gia đình được vay vốn ưu đãi.

80% đối tượng khó khăn được hưởng trợ giúp pháp lý miễn phí; 80% người tâm thần nặng nguy hiểm và 100% người tâm thần lang thang được hỗ trợ tại cơ sở xã hội.

Phát triển câu lạc bộ thể thao – văn nghệ, tư vấn tâm lý, phục hồi chức năng cộng đồng với độ bao phủ từ 60–70%.

Giai đoạn 2026–2030:

Nâng cao tỉ lệ tiếp cận dịch vụ y tế lên 90%, sàng lọc tự kỷ 80%, phục hồi chức năng 20.000 trẻ tự kỷ nặng.

30.000 người được hỗ trợ hướng nghiệp, 20.000 hộ được vay ưu đãi; hỗ trợ pháp lý 90% người khó khăn; duy trì hoạt động thể thao, văn hóa đạt 70% cơ sở.

VAI TRÒ CỦA NGÀNH Y TẾ

Trợ giúp y tế – Chuyên môn hóa dịch vụ

Xây dựng hệ thống chính sách pháp luật phù hợp; triển khai bảo hiểm y tế cho đối tượng đặc thù.

Phát hiện, chẩn đoán sớm trẻ tự kỷ và người rối nhiễu tâm trí; tư vấn phục hồi chức năng triển mạng lưới dịch vụ điều trị, trị liệu, phục hồi tại bệnh viện và cộng đồng.

Thúc đẩy mô hình phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng, từ trạm y tế xã – phường đến cấp tỉnh.

Trợ giúp giáo dục – Kết hợp đa ngành

Phối hợp với GD&ĐT tổ chức tập huấn kỹ năng nhận dạng tự kỷ, phục hồi tâm trí cho trẻ từ 6 tuổi trở lên.

Thiết lập hệ thống dữ liệu trẻ tự kỷ và người rối nhiễu tâm trí trong dân, quản lý theo phần mềm.

Hướng nghiệp – Lao động trị liệu

Đào tạo cán bộ, nhân viên về lao động trị liệu; tổ chức lao động trị liệu, sinh kế, câu lạc bộ văn hóa – thể thao tại cộng đồng và các cơ sở chức năng.

Hỗ trợ mô hình vay vốn, tạo việc làm cho người tâm thần, rối nhiễu tâm trí.

Phát triển cơ sở trợ giúp xã hội

Quy hoạch, nâng cấp cơ sở trợ giúp xã hội công lập và tư nhân.

Xây dựng tiêu chuẩn, thiết bị cho các cơ sở phục hồi chức năng chuyên biệt.

Định kỳ triển khai 2 mô hình mới mỗi năm giai đoạn 2021–2025, mở rộng thêm 4 mô hình giai đoạn sau.

Nâng cao năng lực cán bộ

Xây dựng chương trình đào tạo cán bộ công tác xã hội phục hồi tâm thần, tự kỷ.

Tập huấn 10.000 nhân sự (1.000/năm); liên kết với ĐHY để nâng cao chất lượng giảng viên, chuyên gia

Truyền thông & giám sát

Phổ biến Luật Người khuyết tật, chính sách y tế đặc thù.

Xây dựng sổ tay kỹ năng cho cán bộ và gia đình; tổ chức hội thi, truyền thông cộng đồng

Thiết lập hệ thống theo dõi, giám sát chất lượng đầu vào, hoạt động, đầu ra của chương trình, xây dựng cơ sở dữ liệu quản lý quốc gia

Hợp tác quốc tế

Bộ LĐ-TB&XH chủ trì, phối hợp Bộ Y tế, GD&ĐT, Tài chính... triển khai kế hoạch.

Mặt trận Tổ quốc – tổ chức xã hội tham gia vận động xã hội hóa .

GIẢI PHÁP CHO NHÂN VIÊN Y TẾ

Tham gia đào tạo chuyên sâu về nhận biết sớm, can thiệp phục hồi chức năng, lao động trị liệu.

Tích cực phát hiện, báo cáo đối tượng tâm thần, tự kỷ sớm trong cộng đồng và bệnh viện.

Phối hợp liên ngành với giáo dục, LĐ-TB&XH, chính quyền địa phương để xây dựng mạng lưới chăm sóc.

Tham vấn người bệnh và gia đình, hướng dẫn chăm sóc tại nhà, liên hệ cộng đồng hỗ trợ.

Phối hợp giám sát tiến độ của các mục tiêu theo năm – tháng; đánh giá hiệu quả.

Tham gia truyền thông, tổ chức sự kiện, lớp tập huấn nâng cao nhận thức cho người dân.

KẾT LUẬN: TÍCH CỰC – GẮN BÓ – Ý THỨC

Chương trình phục hồi chức năng tâm thần – tự kỷ giai đoạn 2021–2030 theo Quyết định 1929/QĐ-TTg là trọng tâm y tế – xã hội lớn, đặt ra nhiệm vụ nặng nề nhưng cũng đầy nhân văn. Ngành y tế giữ vai trò chủ lực trong phát hiện, can thiệp, phục hồi và hỗ trợ hội nhập cộng đồng cho người tâm thần, tự kỷ và rối nhiễu tâm trí.

Hãy tiếp tục hành động với Tích cực – Gắn bó – Ý thức:

Tích cực tham gia đào tạo, can thiệp chuyên môn, truyền thông nâng cao nhận thức.

Gắn bó với gia đình, bản địa, cộng đồng trong chăm sóc và phục hồi chức năng.

Ý thức rõ trách nhiệm chính của cán bộ y tế trong thực hiện chương trình.

Nội dung tham khảo trên: Thư viện pháp luật, tư liệu văn kiện.